

SPELLINGSONDERWIJS - WAT ZEGT ONDERZOEK?

Draagt het zichtbaar ophangen van spellingregels bij aan het correct toepassen van spellingregels?

- **Zelf woorden ophalen uit het geheugen is effectief:** Leerlingen zelf de juiste spellingwijze uit het geheugen laten ophalen is effectief. Als de leerkracht leerlingen veelvuldig hele woorden uit het hoofd laat schrijven, gevolgd door onmiddellijke feedback of zelfcorrectie, leren leerlingen de spellingregels beter beheersen. Dit is in lijn met de leerstrategie '**retrieval practice**'; het actief ophalen van informatie uit het langetermijngeheugen. Bij het ophalen van de juiste spellingwijze kan een zichtbare weergave van spellingregels als middel worden ingezet. M.b.v. spellingregels die in beeld zijn, geeft de leerkracht leerlingen een geheugensteuntje voor het gebruiken van de juiste spellingregels. Het effect hiervan is echter niet onderzocht.
- **Peer- en zelfevaluatie hebben positief effect op spelling:** Werken aan spellingbewustzijn heeft een positief effectief op de spellingprestaties van leerlingen. Leerlingen leren dan te reflecteren op het eigen spellingproces en -vaardigheid. Dit kan de leerkracht bevorderen door bijvoorbeeld een zelfcorrectietraining, waarna leerlingen zelfstandig hun werk nakijken. Spellingopdrachten laten nakijken vergroot de spellingvaardigheid van de leerlingen, meer dan wanneer alleen de leerkracht het werk nakijkt. M.b.v. een nakijkblad en de leerling vervolgens op het eigen spellingproces te laten reflecteren, kan de leerkracht bespreken of de kennis van de leerling en de geschreven spelling overeenkomen.
- **Spellingregels gericht inzetten en tijdelijk ophangen:** Om een positieve bijdrage te kunnen leveren aan de spellingprestaties, dienen de spellingregels aan de muur in lijn te zijn met de spellinginstructie. De leerkracht besteedt bij voorkeur specifiek aandacht aan de spellingregels in de les en hangt ze alléén bij de relevante lessen aan de muur.

Leidt aandacht voor de woordstructuur en betekenis van woorden bij spellinginstructie vanaf groep 4 tot betere spellingresultaten?

Om goed te kunnen spellen heeft een leerling taalkundige kennis nodig, o.a. over de structuur en betekenis van woorden. Door expliciet aandacht te besteden aan woordstructuur in de spellingdidactiek verbetert de spellingvaardigheid van leerlingen. Aandacht voor woordbetekenis heeft een positief effect op technische leesvaardigheid en aannemelijk is dat dit ook geldt voor spelling. Leerlingen blijken woorden waarvan ze de betekenis kregen uitgelegd beter te spellen.

Welke instructiemethode is effectief om spellingvaardigheden aan te leren in groep 4-8?

Formele spellinginstructie zorgt voor betere spellingresultaten dan meer informele instructie. Daarbij is het belangrijk om regelmatigheid in spelling expliciet te maken en één spellingregel tegelijk uit te leggen. Ook moeten leerlingen de toepassing van een spellingregel zolang inoefenen tot ze deze echt beheersen. Leerlingen meer zelfstandigheid geven kan ook positieve resultaten opleveren wanneer zij vooraf expliciete instructie krijgen over wat ze moeten doen. Spellingwerk direct na de opdracht door leerlingen zelf laten nakijken, leidt eveneens tot positieve resultaten.

- **Kennisrotonde** Effectieve didactiek voor spelling- en grammatica
- **Wij-Leren** Spelling en expliciete instructie